

پطرس رسول اولی نامه

به زبان گیلکی

www.gilakmedia.com

۱۴۰۱ شمسی

حق چاپ محفوظ است. در صورت استفاده از تولیدات،

لطفا نام وبسایت عنوان شود.

پطرسؑ رسولؑ اولیٰ نامہ

۱ جہ پطرس، عیسیٰ مسیحؑ رسول، اینتخاب بوبوستہ یانؑ رہ، هو غریبؑ کسانؑ کی پونتوس و غلاطیہ و کاپادوکیہ و آسیا و بیطینیہ میانؑ پراکندہ بوستیدی، ۲ اوشانی کی خودایؑ پترؑ جہ قبل در موردؑ اوشانؑ دانستی و خودا روحؑ تقدیس کودنؑ امرہ اینتخاب بوبوستید کی عیسیٰ مسیحؑ جا ایطاعت بوکونید و اونؑ خون اشانؑ سر بیاشانہ بہ۔ خودا فیض و سلامتی شمرہ فت و فراوان بہ۔

اومیدؑ زندہ

۳ متبارک بہ خودا کی امی خوداوند عیسیٰ مسیحؑ پترؑ ایسہ۔ اون، خو رحمتؑ عظیمؑ واسی، عیسیٰ مسیحؑ ویریشن جہؑ مورده یانؑ دنیا امرہ، امرؑ تولدؑ تازہ ببخشہ ایتا اومیدؑ زندہ ۴ و ایتا ارثیہ واسی کی خراب و آلودہ نیہ و ہمیشہ پابرجایہ۔ آ ارثیہ آسمانؑ میانؑ شمرہ حفظ بوبوستہ؛ ۵ و خودا شمرؑ خو قودرت و شیمی ایمانؑ امرہ موحافظت کونہ، او نجاتؑ واسی کی ہسا حاضرہ و آخرؑ زمانؑ دورون آشکارؑ بہ۔ ۶ توماؑ اشانؑ واسی شادی کونیدی، اگہ چی ہسا لازم بو ایتا کوجہ زماتؑ جورواجورؑ ایمتحانؑ امرہ غم و قورصہ بدآرید ۷ و اطویٰ شیمی اصلؑ ایمانؑ ایمتحانؑ میانؑ ثابت بہ و عیسیٰ مسیحؑ ظوہورؑ موقع، باعیثؑ ستایش، جلال و حورمت بہ، هو ایمانؑ کی طلا جا گیرانقیمت ترہ، هو طلا کی آتشؑ مرہ خالصؑ بہ ولی ایروزؑ جہ بین شہ۔ ۸ شومانؑ با انکی اونؑ نیدہ ییدی، اونؑ دوسؑ دآریدی۔ ہطویم اگہ چی الانؑ اونؑ نیدنؑ دریدی ولی اونؑ ایمانؑ دآریدی و ایجور پور جلال شادی کونیدی کی نشاؑ اونؑ تعریف کودن، ۹ چرہ کی شیمی ایمانؑ نتیجہؑ یافتنؑ دریدی کی شیمی جانؑ نجات ایسہ۔

۱۰ پیغمبرانی کی جہ او فیض کی شمرہ مقرر بوبوستہ گب بزه ییدی، دربارہؑ آنجات، دقتؑ امرہ تحقیق بوکودید۔ ۱۱ اوشانؑ حقسایؑ کودیدی بفامید، وختی مسیحؑ روح اوشانؑ وجودؑ دورون جہ قبل شہادت دئی کی مسیحؑ و آنج بکشہ و بعدؑ اون جلال بیافہ، کیؑ و چی وختیؑ ایشارہ کودی۔ ۱۲ اوشانؑ رہ آشکارؑ بوستہ کی شمرؑ خدمت کودیدی نہ خودشانؑ، وختی جہ چیزانی گب زہ ییدی کی ہسا شومانؑ اینجیلؑ مویشرانؑ جا ایشتاوید، اوشانی کی روح القدسؑ قوتؑ امرہ کی آسمانؑ جا روانہ بوستہ، شمرؑ بشارت دیہید۔ حتی فرشتہ یانؑ او چیزانؑ درکؑ رہ ناجہ دآریدی۔

موقدسؑ ببید

۱۳ پس شیمی حواسؑ جمؑ کونید و پرهیزکاری امرہ توماؑ شیمی اومیدؑ بنید او فیضؑ سر کی عیسیٰ مسیحؑ ظوہورؑ موقع شمرؑ عطا بہ۔ ۱۴ گوش کون زاکانؑ مانستن، دہ ونالید جاہیلی زمانؑ خواستہ یانؑ شیمی زندگیؑ شکل بدہ، ۱۵ بلکی او قدوسؑ مانستن کی شمرؑ دعوت بوکودہ، شومانؑ توماؑ شیمی رفتارانؑ دورون موقدسؑ ببید؛ ۱۶ چرہ کی بینویشتہ بوبوستہ: «موقدسؑ ببید، چونکی من قدوسم۔»*

۱۷ شومانؑ، او کسیؑ پترؑ دوخوانیدی کی ہر کسؑ اونؑ کارانؑ واسی بی طرفداری داوری کونہ۔ پس شیمی غربتؑ دورانؑ خوداترسی امرہ بوگذرانید، ۱۸ چرہ کی دانیدی جہ زندگی باطیلؑ را و روشؑ، کی شیمی پترانؑ جا بہ ارث بیردہ بید، آزاد بوستید، نہ طلا و نقرہ مانستن چیزانؑ امرہ کی جہ بین شیدی، ۱۹ بلکی مسیحؑ گیرانقیمتؑ خونؑ امرہ، هو بی عیب و نقصؑ برہ۔ ۲۰ اون، قبلؑ انکی دنیا خلق بہ اینتخاب بوبوستہ بو ولی ہسا کی آخرؑ زمانؑ ایسہ، شیمی واسی ظوہور بوکودہ۔ ۲۱ شومانؑ اونؑ واسی خودایؑ ایمانؑ باوردید، هو خودایی کی اونؑ مورده یانؑ دنیا جا ویریزانہ و جلال فادہ و اطویٰ ایسہ کی شومانؑ خودایؑ ایمانؑ دآریدی و اونؑ اومیدواریدی۔

۲۲ ہسأ کی حقیقتؑ جا ايطاعت کودنؑ آمره شیمی وجودؑ پاکؑ کودید کی برأر خأخوړؑ مأنستن بی ریا همدیگرؑ ره موحبت بدأرید؁ پس وأ کس کسؑ جه دیل و جان موحبت بوکونید. ۲۳ شومأن دوواره بدونیا بأموید؁ نه جه نوظفه کی جه بین شه بلکی جه خودا همیشگی کلام کی زنده ایسه و باقی مأنه. ۲۴ چونکی:

«اینسأن نسل هچین علف مأنه

و تومأم اونؑ جلال صارا گولأن مأنه؛

علف خوشک به و گولأن فیویدی

۲۵ ولی خوداوندؑ کلام تا ابد باقی مأنه.»*

و آن او کلامی ایسه کی شمرؑ بشارت بده بیدی.

۲ هَنؑ وَاَسَى هَر جَوْر کِیْنَه و تومأم دغلبازی؁ دوز و کلک و حسودی و همه جور پشؑ سر گب زَنؑ شیمی جا دورؑ کوئید ۲ و قونداقه زَاکَاَنؑ مأنستن؁ روحأنی خالصؑ شیرؑ وَاَسَى نَاجَه بدأرید کی اونؑ آمره نجاتؑ دورون رُشت بوکونید؁ ۳ هسأ کی بیچشتیدی کی خودا مهربان ایسه.

سنگی کی زنده ایسه

۴ هَطوِی کی اونؑ نزدیک بیدی؁ ینی او زنده سنگ کی مردومأن اونؑ قوبیل نوکودیدی ولی خودا ورجأ اینتخاب بوبوسته و عزیزه؁ ۵ شومأنم کی زنده سنگأنؑ مأنستن ایسیدی؁ ایتأ روحأنی عیمارت شیمی جا بساخته به و اَطوِی موقدسؑ کاهنأن بیدی کی عیسی مسیحؑ نامؑ آمره روحأنی قوربانی یأنی ی کی خودا اوشأنؑ قوبیل کونه؁ تقدیم بوکونید. ۶ چره کی خودا کلامؑ دورون بینویشته بوبوسته کی:

«من صهیونؑ دورون ایتأ سنگ نهم؁

او (سنگؑ زاویه) کی اینتخاب بوبوسته و عزیزه؛

هر کی اونؑ توکل بوکونه

خجالت زده نیبه.»*

۷ اَسَنگ شمره کی ایمأنؑ باوردیدی ارزش دأره ولی اوشأنؑ ره کی ایمأنؑ نأریدی:

«هو سنگی کی معمارأنؑ قوبیل نوکودیدی؁ ساختمأنؑ ره سنگؑ زاویه بوبوسته؁»*

۸ هَطوِیم:

«او سنگی کی مردومؑ لغزش دهه

و او صخرهیی کی باعثؑ سقوط به.»*

اَشأنؑ لغزش خوریدی چره کی خودا کلامؑ جا ايطاعت نوکونیدی و هَنؑ اوشأنؑ ره تعیین بوبوسته.

قومی کی اینتخاب بوبوسته

۹ ولی شومأن ایتأ اینتخاب بوبوسته میلت و ایتأ مملکت جه کاهنأن و ایتأ موقدسؑ اَمّت و ایتأ قوم ایسیدی کی فقط خودا شینیدی؁ کی اونؑ خوروم صفتأنؑ اعلام بوکونید؁ هو خودایی کی شمرؑ جه تاریکی؁ خو عجیبؑ نورؑ میأن دعوت بوکوده. ۱۰ قبلؑ آن؁ قومی نیید کی خودا آمره رابطه بدأرید؁ ولی هسأ خودا قوم ایسیدی؛ پیشتر شمرؑ رحمت نوبوستی ولی هسأ رحمت بیأفتیدی.

۱۱ ای عزیزأن؁ تمنا کونم شومأن کی اَ دُونیا دورون غریب و بی کس ایسیدی؁ جه نفسؑ خواهشأنؑ کی شیمی روخؑ آمره جنگستن دریدی؁ دوری بوکونید. ۱۲ شیمی کردار بی ایمأنأنؑ میأنؑ وَا جورِی خُب به کی با آنکی شمرؑ بدکار دأنیدی؁ او روزی کی خودا قراره بآیه؁ شیمی خوروم کارأنؑ دَنؑ وَاَسی؁ خودایؑ جلال بدید.

پيله ڪسان جا اطاعت ڪودن

۱۳ خوداونڌ واسي، توما پيله ڪسان جا اطاعت ٻوڪونيد، چي پادشا کي همه ڪس جا پيله تره، ۱۴ چي والي يان کي ناجور آدما موزجات و خوروم آدما تحسين ڪودن واسي مامور ٻوبوستيدي. ۱۵ چره کي خودا ايراده انه کي شيمي خوروم ڪارآن امه جاهيل آدما ناداني جولوي بيگيريد. ۱۶ او آدما مانستن زندگي ٻوڪونيد کي كاملا آزاد ايسيد. ولي آزادي امه شيمي گونايا لاپوشاني نوڪونيد بلڪي خودا خدمتگوزاران مانستن زندگي ٻوڪونيد. ۱۷ همه تان حورمت بدآريد، همكيشان موحبت ٻوڪونيد، خودا جا حساب بريد و پادشاي احترام بنيد.

۱۸ اي غولامان، توما احترام امه شيمي اربابان جا اطاعت ٻوڪونيد، نه فقط مهربان و خوروم ارباب بلڪي سختگير اربابم هطو. ۱۹ چره کي، هر کي جه خاطر کي خودا حضور جا وახبه، وختي ناحق عذاب ڪشه و آردان تحمل ڪونه، ارج و قرب داره. ۲۰ ولي اگه خطاڪاري واسي تنبيه بيبيد و تحمل ٻوڪونيد، چي ايفتخاري داره؟ هسا اگه خوروم ڪارآن ٻوڪونيد ولي عذاب بڪشيد و تحمل ٻوڪونيد، خودا ورجا ارج و قرب داره. ۲۱ چره کي هن واسي دعوت ٻوبوستيدي، چونڪي مسيح شيمي واسي عذاب بڪشه و شمره سرمشق بنه کي اون راي بيشيد.

۲۲ «اون هيچ گوناھي نوڪوده

و جوفت و ڪلڪ امه گب نزه*»

۲۳ وختي اون فحش بدهيد، فحش امه جواب نده؛ وختي کي عذاب بڪشه، خط و نشان ڪشه، بلڪي خوره عادل داوڙ دس بيسپرده. ۲۴ مسيح خودش امي گونايا خوجان امه صليب* سر بيرده کي گونا ره بيميريم و پارسايي ره زندگي ٻوڪونيم، هوني کي اون زخمان امه شفا بيگيفتيد. ۲۵ چره کي هچين گوسفندان مانستن بيد کي اوپر بوستن ديبيد ولي هسا شيمي شبان واگردستيدي، هو شباني کي شيمي جان جا محافظت ڪونه.

زنکان و مردکان

۳ هطويم شومان، اي زنکان، شيمي مردکان ورجا موطيع بيبيد کي اگه بعضي يان خودا ڪلام جا اطاعت نوڪونيد، بي انڪي گبي بزوان باوريد، فقط شيمي رفتار واسي ايمان باوريد، ۲ وختي دينيدي کي شومان پاڪي و خوداترسي امه زندگي ڪونيد. ۳ شيمي ڪشنگي نوا شيمي ظاهر چاڪون و اڪون، مثلن ببافته گيسان و جواهران و اشرافي لباسان جا بيه ۴ بلڪي و شيمي باطني اينسانيت جا بيه کي روح آرام و ملايم داشتن امه بزڪ ٻوبوسته دره و آزيبائي دوچلڪستني نيه و خودا چومان جا خيلي ارزش داره، ۵ چره کي قديم موقدس زنکان کي خوداي اوميد داشتيدي خوشان اطوبي چاڪوديدي. اوشان، خوشان مردکان ورجا موطيع بيد، ۶ هطو کي سارا ايراهيم گوش ڪودي و اون خو سرور دوخوادي. شومان اگه خوروم ڪار ٻوڪونيد و شيمي ديل دورون نترسيد، اون زاکان بيدي. ۷ هطويم شومان، اي مردکان، زندگي دورون شيمي زنکان ملاحظه ٻوڪونيد و اوشان امه جنس ظريفتر مانستن، احترام مره رفتار ٻوڪونيد، نوڪونه شيمي دوعايان مستجاب نبه، چره کي جه حياتي کي فيض هديه ايسه، شيمي مانستن ارث بريد.

دوروستڪاري واسي رنج ڪشن

۸ خولاصه کي شومان همه تان هم ديل و همدرد بيبيد، ڪس ڪس برا مانستن دوس بدآريد و ديلسوج و فروتن بيبيد. ۹ بدئي بدئي امه و فحش فحش امه جواب نديد بلڪي در عوض، برڪت طلب ٻوڪونيد چونڪي هن واسي دعوت ٻوبوستيدي کي برڪت ارث بريد. ۱۰ چره کي

«هر کي حيات ناجه داره

و خوابه خوروم روزان بيدينه

واستي بدئي خو زوان جا دور بداره

و جوفت و ڪلڪ خو لبان جا.

۱۱ وأستی بدی جا رو واگردانه و خوروم کاران بوکونه،
آرامش ره و أمجه و اون دونبال ببه.
۱۲ چونکی خوداوند چوم پارسا آدمان فندره
و اوشان دوعای گوش دهه
ولی خو روی بدکاران جا واگردانه.*

۱۳ اگه خبی کودن و اسی غیرت دأریدی، کی تانه شمر ضرر بزنه؟ ۱۴ ولی خوش به حال شومان، حتی اگه دوروستکاری و اسی عذاب کشیدی! «جه اونچی کی اوشان ترسیدی، شومان نوا ترسئید و خوف امره زندگی نوکونید.» ۱۵ و اسی شیمی دیل دورون مسیح به عنوان خوداوند، موقدس بدانید. همیشه آماده ببید هر کی شیمی جا و اوره چره اومیدوار ایسیدی، اون جواب بدید ولی مولایمت و خوداترسی امره. ۱۶ شیمی ویجدان راحت بدأرید تا اوشانی کی دربارهی شیمی خوروم کارانی کی مسیح و اسی انجام دیهید، ناجور گبان زیدی، خوشان گبان و اسی شرمندہ ببید. ۱۷ چره کی اگه خدا بخوایه، بهتره خوروم کاران و اسی رنج بکشید تا ناجور کاران و اسی. ۱۸ چره کی مسیح هم ایوار گونایان و اسی رنج بکشه، ایتا پارسا، بدکار آدمان و اسی، کی شمر خدا ورجا باوره. جه نظر جسمانی بمرده ولی جه نظر روحانی زنده بوسته، ۱۹ و هطویم بوشو و اماجرای اسیر روحان اعلام بوکوده، ۲۰ هو روحانی کی قدیم روزان نافرمانی بوکوده بید، او وختی کی نوخ روزگار دورون کشتی بساخته بوستن دبو و خدا، صبر و حوصله امره اینتظار کشهیی. او کشتی دورون فقط هشت نفر آب جا دوارستیدی و نجات بیافتید. ۲۱ و او آب ایتا نمونه جه تعمیدی کی هسایم شمر نجات دهه، نه انکی تعمید جان کثیفی پاک کونه، بلکه تعمید ایتا تیمیز ویجدانی تعهد ایسه خدا جلول. ا تعمید عیسی مسیح قیام کودن امره شمر نجات بخشه، ۲۲ هونی کی بوشو آسمان و خدا راست دس ایسه و فرشته یان و رئیسان و قودرتان اون موطیع بوستیدی.

خودا و اسی زندگی کودن

۴ پس جه خاطر کی مسیح خو جسم دورون رنج بکشه، شومانم هه تصمیم امره مسلح ببید، چونکی او کسی کی خو جسم دورون رنج بکشه ده گوناہ امره کاری ناره. ۲ و اطویی الباقی خو عمر جسم دورون، نفس ناجور خواسته یان خدمت نوکونه بلکه خدا ایراده انجام دئن و اسی گوذرانه. ۳ چره کی هر کاری کی خودا شناسن قومان دوس دأریدی و شومان قبل ان شیمی عمر دورون انجام بدهید، وسته، ینی شیمی روزان ا کردکاران امره گوذرانه ببیدی: هرزگی، نفس شهوتان، مشروب خوری، عیش و نوش و بُت پرستی کی خجالت آوره. ۴ اوشان قاق بیدی کی هسا تومام آلابالی گری سیل دورون شومان ده اشان امره شرکت نوکونیدی و شمر فحش و فلاکت دیهیدی. ۵ ولی اوشان او کسی کی آماده یه زنده یان و مورده یان داوری بوکونه، و ا حیساب پس بدید. ۶ هن و اسی یه کی حتی اوشانی کی الان بمریدی بشارت بده بو بوسته کی اگه چی جه نظر جسمانی تومام مردومان مانستن محکوم بو بوستید، ولی جه نظر روحانی خودا ورجا زندگی کونید.

۷ همه چی تومام بوستن نزدیکه. پس شیمی حواس جم کونید و پرهیزکار ببید کی بتانید دوعا بوکونید. ۸ جه هر چی مهمتر انه کی کس کس دیل و جان امره موحبت بوکونید، چره کی موحبت ایتا عالمه گونایان پوشانه. ۹ کس کس بی غرغر و شکایت دعوت بیگیرید. ۱۰ هر تا جه شومان هر عطایی امره کی خودا جا فیگفتیدی، کس کس خدمت بوکونید و اطویی خودا جورواجور فیض و اسی خوروم سرکارگران ببید. ۱۱ اگه اینفر موعظه کودن دره، و ا جوری گب بزنه عین خیال کی خودا گب زن دره؛ و اگه کسی خدمت کونه، او قوت امره خدمت بوکونه کی خودا اون فاده، کی همه تا کار دورون خودا نام عیسای مسیح و اسی جلال بیافه. جلال و قوت خوداوند شین ببه تا ابدالاباد. آمین.

ایمان و اسی رنج کشتن

۱۲ ای عزیزان، جه آتشی کی آزمایش بوستن و اسی شیمی میان را دکفته، قاق نبید و خیال نوکونید کی ایتا عجیب ایتفاق شمر دکفتن دره، ۱۳ بلکه جه خاطر خوشحال ببید کی عیسی مسیح رنجان دورون شریکیدی،

کی اوڻ جلالَ ظوهورَ وخت، تومام و کمال شاد بیبید. ۱۴ خوش به حالَ شومآن اگه مسیحَ نامَ و اسی شمرَ فحش و فلاکت دیهیدی، چره کی روحَ جلال کی خودا ایسه، بر شومآن قرار گیره. ۱۵ اگه رنج کشیدی، نوکونه کی آدم کوشی، دوزدی، شرورَ کارآن یا حتی فوضولی و اسی بیه. ۱۶ ولی اگه مسیحی بوستن و اسی رنج کشتن دریدی، خجالت زده نیبید بلکی جِه اَ خاطر کی اَ نام شیمی سر نِهه، خودای جلال بدید. ۱۷ چونکی هسا وختی ایسه کی داوری وَا خودا خانه جا شروع بیه؛ و اگه اوڻ شروع امی جا بیه، آخر عاقبت اوشانی کی خودا انجیل جا ایطاعت نوکونیدی، چی به؟ ۱۸ و

«اگه دوروستکار آدم سختی امره نجات یافه،
خودا نشاسان و گوناهاکاران سر چی آیه؟»*

۱۹ پس اوشانی کی خودا ایراده امره رنج کشیدی، و اُستی خوشان جانَ خودای بیسپارید کی امین خالق ایسه و خوروم کاران ایدامه بدید.

روحانی رهبران یا ریش سیفیدان و جوانان

۵ من کی خودم روحانی رهبران جا ایسم و مسیح رنج کشتن شاهدَم و هطویم او جلال جا کی آشکار به، شیریکم، شیمی روحانی رهبران تأکید کونم: ۲ خودا گلهی کی شیمی دس بیسپرده بوبوسته، شبانی و نظارت بوکونید، نه زورَ امره بلکی میل و رغبتَ امره، هطویی کی خودا خوایه، نه نامشروع نفع و اسی، بلکی ایشتیاقَ امره. ۳ کسانیی کی شیمی دس بیسپرده بوبوستید آقایی نوکونید، بلکی گله ره نمونه بیبید، ۴ کی او وختی کی شبانان رئیس ظوهور کونه، تاج جلال کی هیوخت جِه بین نیشه، اوڻ دس جا فیگیرید. ۵ ای جوانان، شومانم روحانی رهبران جا ایطاعت بوکونید. همه تان، کس کس و اسی، شیمی کمر فروتنی امره دَوید، چره کی

«خودا مغرور آدمان جُلُو ایسه،

ولی فروتن آدمان فیض بخشه.»*

۶ پس خودا قودرتمند دسان جیر فروتن بیبید کی خوروم وخت ره شمر سربولند کونه. ۷ تومام شیمی نیگرانیاَن خوداوند بیسپارید چونکی شومان اوڻ ره ارزش داریدی.

۸ شیمی حواس بمأنه و شمر بپایید چره کی شیمی دشمن، ایلیس، ایتا شیر مأنستن کی نعره زنه و گردستن دره و کسی دونبال گرده کی اوڻ فوره. ۹ پس شیمی ایمان دورون قایم بیبید و اوڻ جُلُو بئسید، چره کی دانیدی شیمی برارنم دنیا همه جا اَ رنجان دورون دکفتیدی. ۱۰ بعد آنکی ایتا کوجه مدت زمات رنج بکشه ییدی، خودایی کی تومام فیض اوڻ جا ایسه، کی شمر در مسیح دعوت بوکوده کی خو ابدی جلال دورون شریک بیبید، خودش شمر دواره راست کونه و شمر اوستوار، قودرتمند و پا بر جا کونه. ۱۱ توانایی تا ابد خودا شین بیه. آمین.

آخری سلام رسائن

۱۲ سیلاس یاری امره کی مره ایتا براژ امین ایسه، اَ چن خط خولاصه شمره بینویشتم کی شمر تشویق بوکونم و شهادت بدم کی هن خودا حقیقی فیضه. اوڻ دورون اوستوار بئسید. ۱۳ او خاخوری کی شیمی امره اینتخاب بوبوسته و بابل میان* ایسه شمر سلام رسائه و هطویم مرفس کی خو ایمان و اسی می پسره. ۱۴ سلام علیک موقع، کس کس موجب امره مآچی بدید.

سلامتی و آرامش تومام شمره بیه کی مسیح شین ایسید.

* ۱۸:۴ ترجمه یونانی هفتادتنان جِه امثال ۳۱:۱۱. * ۵:۵ ترجمه یونانی هفتادتنان جِه امثال ۳۴:۳. * ۱۳:۵ یونانی زبان میان، «او اینتخاب بوبوسته» ضمیر مؤنث امره بینویشته بوبوسته، هن و اسی متخصصان باور داریدی کی ایتا کلیسای ایشاره کونه، هطویم بابل سمبل روم ایسه.

